

BAJA-BÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal.
HERCENIEK-TÉRE 2. SZÁM

Feliratok szerkesztés és letelezés kiadó
Dr. KNÉZY LEHEL

Helyben negyadékre 5 peng.
Helyben egy hónapra 2 peng.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

„E város ódon falai között minden emberben él az a tudat, hogy a nagy nemzeti aspirációkat elő kell, hogy mozdítsák”

Apatini Fernbach Bálint dr. főispánnak Baja város installációs diszközgyűlésén elmondott beszéde.

Milyen tisztelt Törvényhatósági Bizottság!

A Kormányzó Ur Ó Főméltóságának legmagasabb megbízása és a magyar királyi Kormány bizalma Baja város főispáni székhébe emelt.

Amidőn főispáni széket elfoglalom, mindenekelőtt üdvözölni kívánom a tekintetes Törvényhatósági Bizottságot és mai közgyűlésünkön megjelent igen tisztelt vendégeinket.

Ugyancsak hódolni kívánok a meggyőződött hagyományok azáltal, hogy felkérem a tekintetes Törvényhatósági Bizottságot: türelmükkel ajándékozzanak meg az időnkig, míg Isten segítségével eredményeket fogok felmutathatni.

Itt, Baja város tekintetes Törvényhatósági Bizottsága előtt is ugyanazokat a vezérelveket vallom, melyeket Baesbódog vármegye törvényhatóságában való székfoglalásomkor előadtam.

Szivem parancsszavának kell, hogy engedelmeskedjem, midőn legelőször is vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur Ó Főméltóságának fejezem ki hódolatteljes hálámat a kiütemelt és megtisztelő megbízásért, valamint a magyar királyi Kormányának azon bizalmáért, mely ezen megbízásban nyilvánul.

A magas kegy nemcsak méltóságát ad rendelkezésemre, — de egy szerszám kötelességeket is ró vállaíra, amelyet magyar akarással és öntudattal Isten segítségével, mint feladattal el is akarok végezni.

A magyar királyi Kormány megbízása mindenestre bizalom, amelyet viszonzni csak hűséggel viszonzhatok. A magam személyében katonája óhajtok lenni Gombósi Gyula miniszterelnök ur elgondolásának, cselekvő munkása, önfeláldozó, tiszta szándéku harcosa azon elveknél, melyek — szerény véleményem szerint — egy új korszak elővetelét jelzik s mely politikának eredményes munkássága évtizedekre veti előre árnyékát.

Származásom és gondtalan ifjúságom e rögzítések fűznek.

Isteni gondviselésnek kell tekintennem, hogy bárhová állított is ed-

dig a sors, most, miként a napnak protuberanciái, melyeket a nap önmagából kilök, a napnak vonzóereje folytán ismét és ismét visszahullanak oda, úgy én is visszatértem, e rögzítők vonzóereje folytán szűkebb pátriámba. Ugyanoda, ahol az energiát, a tisztességet, a becsületes munkának akarását az anyatejvel szivtam magamba.

És ez az Isteni gondviselés elhozott ebbe a városba. Egy sok vihárt látott, sok szenvedést kiállott, magyar városba, amelyért itt az összes szívek dobognak. Amely városért a lokalpatriotizmus szent önzése szerint el és hal itt mindenki. Ahol ezen szép magyar város egész lakossága nagyszerű alkotásainak gazdag sorozatával óhajítja a kulturaváros az első vonalba felemelni.

E város ódon falai között minden emberben él az a tudat, hogy a nagy nemzeti aspirációkat elő kell, hogy mozdítsuk.

Nem bokolás és részemről e város polgáraival szemben, hanem egyszerű tények regisztrálása.

Egy nagy angol világkép csak nem régiben állapította meg, hogy Európa Magyarország határainál végződik és ami azután következik, az már a zsákmanya leselkedő balkáni vandallizmus.

Önöknek itt — tekintetes Törvényhatósági Bizottság — mai napon csak egy fogadalmat óhajtok tenni. És ezt a fogadalmamat méltóztassanak szóról-szóra értelmezni.

E városnak első és legönzetlenebb munkása akarok lenni!

És még egyet! Én e várost szeretni akarom!

Szeretni minden polgárát, vagyon, rang, politikai és felekezeti különbségekre való tekintet nélkül. És e szeretet ősi fensége előtt kell, hogy megtorpanjan minden esetleges személyi iránti ellenszenv, vagy gáncsolni akaró szándék.

Ha magam előtt látom e város és a környező községek és tanyák arany kalászkokkal ékes rónaságát és emellett mégis fogjotog munkanélküliséget, nélkülözést kell látnom, akkor, ha van bennem sze-

mernyi magyar keserűséggel telített önzéret, kell, hogy ököbe szoruljon kezem.

Hi mindezek elvonulnak lelki szemem előtt, máris adva van munkaprogramom.

Külön öző problémák megvalósítása, megoldása várakozik rám és mindezeket csak akkor tudom megvalósítani, illetve megoldani, ha a Törvényhatósági Bizottság vállaltválihoz vetve, kézi kézből téve, mint kompakt egység segít engem, mint kitarló, hűséges és legodaadóbb munkaszereztől áthatódott munkásat.

Mindenekelőtt a jó Isten áldását és Krisztus Urunk segítségét kérelmezem e tisztas munkánkhoz.

Hiszem és tudom, hogy az áldás nem fog elmaradni. Istennel kezdjük el minden munkánkat, őt dicsérjük és szerencsés az a munka, amely az Ő nevével ajkunkon indul.

Kell, hogy szerencsés és sikeres legyen működésünk, ha Önök is Uraim ezzel a lélekkel és szívvel segítenek abban a munkámban, amelynek eredményét kell, hogy e közület minden polgára élvezze.

Ez országban ma nagyon sokat beszélnek szabadságról.

Sajnos felelőtlenül és nem abban az értelemben, ahogyan a szabadságjogok tiszteletére bennünket Kossuth és Deák tanított. Engem a politikánk jelenlegi vezérének kívül a kossuthi és deáki emlékek és eszmék vezetnek, azokéi, akik az egész világon tiszteletet és megbecsülést szereztek a magyar névnek. Óhajtom, hogy e város minden polgára át legyen halva e szabadságjogok megbecsülésétől és e város falain belül az egyenlőség elve alapján éljen.

Engem nem önző szándékok hoztak ide.

Szent benső érzésem, hogy telve vagyok jóindulattal, jóakarattal, dolgozni akarással és csak addig akarok e város falai között élni, ameddig úgy érzem, hogy itt létem e város minden polgára javára szolgál.

Ugy vagyok mint a katona, aki megkapta a parancsot. Ott hagytam eddigi otthonomat és eljöttem ide. De nem harcolni!

Én őrtálló katona óhajtok lenni! Ellenőrizni akarom a tisztviselőkar munkateljesítményét, vigyázni akarok a város polgárságának vayo-

nára, becsületére, jólétére!

Én robotoló katona is akarok lenni. Segíteni akarok a polgári foglalkozásuknak, a földmivelőknek, de csak a szántásban csak a vetésben, a munkában és soha az aratásban.

Én építeni akarok itt és azután nem lakni az épületben. Ehhez a vetéshez a szántáshoz és ehhez az építéshez kérem a tekintetes Törvényhatósági Bizottsági Tagoknak velem való együttműködését és kérem nagybecsű támogatásukat!

Meg kívánom ismerni e város minden baját, gondját, hogy azután ezeken — a lehetőségekhez képest — segíthessek.

Ismerem a szenvedő polgárok, az ellátatlanok, munkanélülők nagy számát, de nem igérek állami hozzájárulásokat, segélyeket, mert Önökkel együtt azon akarok dolgozni, hogy munkaalimákat teremtsünk és meggyőződés, hogy Önök támogatni fognak munkámban, úgy mi magunk el fogjuk és el is tudjuk tartani magunkat.

E város polgármestere és a vezetése mellett működő becsületes tisztikar minden bizalmat megérdemelt. Megérdemli, hogy e közület polgársága eddigi működésükért ne csak hálával legyen irántuk, hanem hogy vállvetett támogatással fejjeze ki további bizalmát.

Ha mindezek a tekintetes Törvényhatósági Bizottság véleményével is egyeznek, akkor remélhetjük, hogy egy egészséges továbbfejlesztésnek nezzünk elébe.

En — és ezt ismétlem — ezt akarom!

Tudom jól, hogy a világ gazdasági viszonyainak évtizedes leromlása hallatlan akadályokat állít ma az egészséges fejlődés útjába. Hogy pénzügyi helyzetünk állandó válságos állapota, úgy ezen, mint más városoknál is, a városi költségvetések összeállításánál, városfejlesztési tervekénél, a város vezetőségét a legsúlyosabb problémák elé állítja a legszigorubbán kerestülvitt takarékoskosságot betartására kötelezi.

Igéretet tehetek és biztosíthatom a tekintetes Törvényhatósági Bizottságot, hogy Baja várost kulturális, szociális, ipari és kereskedelmi érdekeinek előmozdítására irányuló törekvéseiben minden tekintetben csak támogatni fogom.

Működésemben nagy könnyebb-

Téli cikkeinket

Telefon szám: 188.

REINHARDT DIVATCSARNOK, BAJA.

Ugyint: téli harisnyát, soknit, keztyűt, salát, pullovereket, sveteret, lábszárvédőt, bokavédőt, svájci fehérműt, bébi kötött-árut stb. árúsítjuk.

Leltári áron

Telefon szám: 188.

Az installációról való távolmaradásukat kimentették.

A képviselőház megnyitása s az azt megelőző párttervezetel miatt a főispáni beiktatásról való távolmaradásukat kimentették: Kozma Miklós belügyminiszter, Lázár Andor igazságügyminiszter, Sztranyav-

szky Sándor a képviselőház elnöke, Ráday Gedeon volt belügyminiszter, Antal István, Korniss Gyula, vitéz Petneházy Antal, Tasnády Nagy András, Tahy László, Tormay Géza államtitkárok.

Komolyan tárgyalnak a Szállás- és Homokvárosban felállítandó postafiókról.

Jelentették, hogy a Szállás- és Homokváros polgársága postautógnökség felállítását kérte, a két városrészeket a postától való nagy távolsága miatt.

A m. kir. posta főigazgató-sága megértéssel fogadta a kérelmet s a polgármester ebben az ügyben értekezletre hívja egybe az érdekelteket.

Tíz kiutasított bácskai magyar családnak megengedték a szerbek a visszatérést.

A jugoszláviai tömeges kiutasítások során Baján is, — mint azt annak idején megirtuk, — közel 50—60 menekült család telepedett le. Ezeknek egyrésze egyenesen Bajára menekült a megszállott Bácskából, másik része később érkezett Bajára a fővárosból, ahova annak idején ezrével irányították a menekülteket a kelebiai és horgosi határálomáskor.

A Baján letelepedett menekült családokat a hatósági és társadalmi támogatás fedel alá juttatta és mindent meglett a városi hatóság és a közönség, hogy az elvesztett otthon helyett újat adianak a szerencsétlen, kiüldözött magyaroknak. Több család a budapesti

jugoszláv követség és az elszakított területeken maradt hozzátartozók útján kérték a szerb hatóságok engedélyét a visszatérésre.

Mint most a rendőrségen dr. Oláh Elemér rendőrfőkapitánytól — a menekült ügyek előadójától értesülünk, a Bajára menekült családok közül mintegy tíz családnak megengedték, hogy visszatérjenek elhagyott otthonukba. Most ismét többen kérték a visszatérésre engedélyt a szerb hatóságoktól, de a kérelmet a szerbek elutasították.

— Spanyolországban a madridi, sevillai, valenciai ovidioi egyetemen politikai okokból diákzavargások voltak.

REICH FARKAS FIAI-cég BAJA

január 20-tól — február 4-ig

szezonvégi kiárusítást

rendez

MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ÁRAKON!

Nagyszabású bált rendezett Garán a NEP a szegények segélyezésére.

A garai NEP Radványi Frigyes által indítványára 18-án bált rendezett, melynek tiszta jövedelmét a szegények felsegélyezésére fordítják.

A pártkör helyiségeit zsufolóság megtöltött párttagok Radványi h. elnök német és bunyevác nyelvű megnyitó beszéde után a csárdás hangjaira táncra perdültek. Emelte a bál fényét a keület népszerű képviselő-jének Telesi János grófnak megjelenése, kit terembelelése alkalmával szűnni nem akaró éljenzessel fogadtak.

A táncteremben való megjelenésekor sok táncosnő szíve dobbant meg arra a gondolatra, vajon felkeri-e őt is a dalás képviselő. Egy szemfüles menyecske azután úgy o'dotta meg a dolgot, hogy hölgyválaszt rendelt s az asszonyok és lányok kézről-kézre adták a népszerű képviselőt, aki amugy bácskaiasan megforgatta táncosnőit, kik jóval százon felül voltak.

A képviselő még hosszasan elbeszélgetett mindkét nembeli párttagokkal. Távozásakor pattogó induló és egetverő éljenzést verte fel az éjszaka békés csendjéit. A megjelenetek a hainali óráig maradtak együtt a legjobb hangulatban.

Az ezer tagot számláló párt ezzel a hatalmas megmozdulással nemcsak a közönségben uralkodó egységet akarta dokumentálni, hanem ily módon is segítségére sietni az arra rászorulóknak és nekik is egy boldog napot szerezni.

Felülvezetése: Telesi János gróf 20 P, Makray László 10 P, Radányi Frigyes 3 P, Konkoly József 150, Ujházi Péter 150, Doge Béla 1, Pályi Sándor 1, Glavanovits János 210 pengő.

— **Izületi csuznál és ischiásnál, neuralgikus és arthritikus fájdalmaknál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűzít, reggel éhgyomorrra bevéve, gyorsan előmozdítja a gyomor és a belek működését s igen könnyű lágyszékletét, új emésztést és kellemes közérzetet biztosít.**

— **Amerikában Indiaua állam kormányzója a bérc harc miatt elfajult munkászavargások miatt Floyd és Clark grófságok területére hadi állapottal hírdelt ki.**

Kényes báliruhák tisztítója és festője PÁLCSICS.

Minden muliandó,
Az ékszer maradandó.
Ékszerszert órát ajándéknak.

SZIKLAI MÁRTON
órás és ékszerész-nél.
Erzsébet királyné-ucca 21.

Régi ékszereket, tört aranyat és briliánsköveket a legmagasabb áron veszek.

Mindenféle arany és ezüst ékszerek raktáron.

Prima sweizi kar- és zsebbórák. — Tisztviselőknék igen kedvező részletfizetésre is.

Kerülje a fölösleges bosszankodást pontatlanul járó órájával.
Óra vásárlás és javítás csak szakembernél.

Pontosan járó férfi és női karórák 2 évi jótállással már 6 pengutól.

Eloffogták az akasztói gyilkosokat.

A közelmuliban hírt adtunk arról, hogy Farkas Mihály akasztói lakos, nyugállományú rendőrt Akasztói és Csongöd (Pestmegye) közötti utvonalon ismeretlen tettesek meggyilkolták. A csendőrség az ügyben nyomozást indított a nyomatkozás gyanu alapján Boldog János, 32 Bicsó István 26 és Simon Sándor 29 éves madoccai lakosokat őrizetbe vette. A nyomozás során Boldog és társai beismerték, hogy a gyilkosságot ők követték el. Előadásuk szerint folyó hó 7-én az éj beálltával kukoricaszárat szállítottak Csongódra, honnan fél 7 óra tájban indultak vissza Madocsára. A kerekpáron Akasztóra igyekező Farkas Mihály utolérte őket és rájuk kiáltott, hogy adjanak neki fél nyom szélességet az uton.

Ebből szóváltás, majd verekedés keletkezett. Verekedés közben Bicsó

a szekéren levő baltát kapta kezébe és azzal Farkast többször fejbesújtotta, aki eszméletlenül esett össze. Azután a baltát a szekérről dobta és folytatták útjukat Madocsa felé. A helyszínről való elhagyás után Bicsó a véres baltát több ízben a földbe verte és homokkal megsu-

rolta, hogy a rajta levő vernyomok elűntesse, véres kezét pedig a kabátja sarkába törölte. Hazérkezése után Bicsó a ruháját kimosta és kivásalta. A csendőrség a bűnyelveket őrizetbe vette és a gyanúsítottakkal együtt a kalocsai kir. ügyészségnek átadta.

— **7.370.000 előfizetője van az angol rádiónak. A múlt évben az előfizetők száma 800 000 új jelentkezővel gazdagodott.**

HIREK

Január 26-án 8 órakor a Munkás Testvérd Egyesület „Virsi-estje” a Központi Szállóba ténsternemben.

Január 26-án délután 4 órakor a Felsővárosi Olvasókör tisztújító rendes közgyűlése a kör helyiségében.

Február 1-én a Kerista-bál a Nemzeti Szállóban.

Február 1-én Mímóza bál a Központban.

Február 2-án 8 órakor a Bajai Cipésziparosok „Virsi-estje” az Ipartestületben.

Február 8-án Stefánia bál a Nemzeti Szállóban.

Február 8-án délelőtt 9 órakor a Bajai Ipartestület és Iparoskör évi rendes közgyűlése a székházban.

Február 22-én műsoros táncestély a Központban.

— **Izr. Istentisztelet.** Pénteken délután az istentisztelet fél 5-kor kezdődik.

— **Holnap megalakítják a közigazgatási bizottság albizottságait.** A város közigazgatási bizottsága holnap, pénteken délelőtt 11 órakor tartja az évi első ülését. Az ülésen az egyes albizottságokat megalakítják. A bizottságnak, mint jelentettük is, két új tagja dr. Major József és Klein Emil, dr. Flórián Géza és Mikolcsey Ferenc helyébe.

— **Gyomor- és bélbajajknál, a máj és az epeutak megbetege déseinél, reggel felkeléskor egy pohár valódi „Ferenc József” keserűvizet hirtelenként elfogyasztva remek természetalkotta hashajtó!**

— **Miskolczi Ferenc előadása a mai magyar líráról.** A mai magyar líra címen tartott legutóbb értékes líceális előadást a bajai Mansz Leánykörének Miskolczi Ferenc festőművész. A havi ismeretterjesztő előadásorozatban Miskolczi Ferencnek nagy sikere volt, amiben osztályosa Magyar Lola a Leánykör tagja, aki az előadásba szívt költői művek közül többet igen hatásosan adott elő. Miskolczi Adytól a mai napig mulatta be a magyar versköltészet fejlődését. A jelentősebb lírikusok verseiből egy-egy szemelvényt Magyar Lolával felváltva adtak elő.

— **„MIMÓZA” bál február 1-én a Központban.**

— **A bajai csirkefogók.** Frigyesi Adolf cipész, Máteházi ut 6. számú lakostól az éjszaka négy darab baromfit elloptak. — Molnár Jánosné Epreskert 14 sz. lakosól ugyancsak az éj folyamán három tyúkot, egy kakast és egy három libát loptak el. A rendőrség nyomoz a baromfitolvajok után.

— **Darálógéphe lépett egy 9 éves mohácsi kisfiú.** Oszvold János mohácsi-szigeti gazda 9 éves József nevű fia pajkosságából belelépett a darálógéphe. A gép a gyermek jobb lábát teljesen összeroncsolta; súlyos állapotban kórházba szállították.

Nemzeti Baleset Biztosító R.-T.

A MAGYAR ORSZÁGOS ORVOSSZÖVETSÉG
BETEGBIZTOSÍTÓ INTÉZETE

bevezette Baja és környéke területére
a szabad orvos választás alapján működő
Magánbetegbiztosítást.

Személyeknek és családoknak csekély havi díj ellenében orvos, gyógyszer, kórházi ápolás, műtét, temetk. segély stb.

Főügynökség: **Bajai Közgazdasági Bank R.-T.-nál.**
Felvilágosítást nyújt: a Bajai Takarékpénztár is.

URÁNIA

25-én,
26-án,
27-én,

3 NAPIG

Eggerth Márta
tüneményes szépségű
zenés filmje

CASTA DIVA

Egy romantikus szerelme-
története 12 f.

Főszerepben:

Eggerth Márta
Philipp Holmes

CORSO

Január 26-án,
Vasárnap

A legkiválóbb
Tom Mix filmek

A revolverhős

Vadnyugati kaland
10 felvonásban.

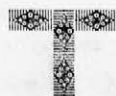
A négy lovas

Vadnyugati kaland
10 felvonásban.

Mindkét film főszerepét

TOM MIX
és Tony a csodaló

Híradó kiegészítés

Tíz évi házbér összege egy családi ház értéke!

Mindenkinek lehet saját háza!

Részletfizetési kedvezmény átalakításoknál,
tatarozásoknál is.

Feltételek, tervek, költségvetések díjtalanul!

Kertvárosi építési vállalat
Schwarcz Dezső, építési vállalkozó

BAJA, Budapesti ut, Eternit udvar 2.: Telefon 290.

Ejleli szolgálatot tart

reggel fél 8 óráig és
vasárnap d. u. nyitva
jan. 20-tól jan. 27-ig

GYARMATI EMIL
Dr. MAKRAY LÁSZLÓ
gyógyasztára.

legalkalmasabb ajándékot

Szabó Géza

puskaművesnél vásárolhat
Erzsébet királyné-utca 13.

Ha szépen, jól és olcsón
akar öltözködni

ruháit

csináltassa

Máté Lajos
férfi szabónál
(Sugovicapart).

2 éves szurkosnyár
fűz hasáb
akác ..
szil ..
kőris ..
és gömb
vegyes aprított
kemény tűzifa

DOROGI

sajtolt kokszt, tojás szén,
dió szén

raktárról a legolcsóbb napi
árban azonnal szállít

GRÜNHUT és TÁRSA BAJA.
Telefon 160.

Saját termelésű tűzifa:

2 éves vágású

I^a száraz

akác hasábfát
kőris ..
tölgy ..
szil ..
szurkos nyár hasábfát
fűz hasábfát
kemény gömbfát
lágú ..

a legolcsóbb napi áron házhoz szállítunk.

száraz aprított akácfát 3'50 P.

száraz aprított tölgy és szilfát 3'20 P.

a legolcsóbb napi árban házhoz szállítunk.

Wiesel Sándor és Fia

fatermelők és tűzifanagykereskedők

Telefon: **BAJA** Telefon: **BAJA**
tűzifa telep 195. Haynald-u. 13. városi iroda 42.

VÉRTES szénkereskedelmi
részvénytársaság **BAJAI FIÓKJA**
Telefon 52. Ferenciek-tere 2. Telefon 52.

Kályhafűtésre használjon

tatai tojásbrikettet,

kokszbrikettet, tatai szalonszenet, budapesti eisrendű gázkocszot.

Ipari szén szeszgyárak, téglagyárak, gőzmalmok és
üzemek részére kitűnő minőségben. Eladás nagyban és
kicsinyben házhoz szállítva.

Csukott bérautó 6

személyes

Minden időben bárhova legelőnyösebben
megrendelhető **Laky** bérautósnál.

Telefon 375. — Baja, Kigyó-utca 18. szám.

Bakanek és Goldberger

könyvnyomdája

Baja, Ferenciek-tere 2. szám.

NYOMTATVÁNYOK

PLAKÁT REKLÁM IRODAI

és kereskedelmi nyomtatványok
jutányos áron, a legizlésebb és
modern kivitelben készülnek.

Ha utazni akar

kényelmes csukott kocsiban,
hívja fel telefon: 314-et.

VANCSIK bérautós.

Ejjelel is rendelhető!

Rádió-és villanszerelést

legolcsóbban, legpontosabban csak

KRICSKOVICS és SIDÓ cégnél

eszközölhet.

A Corso mozi mellett.

Modern hálózati készülékek és telepes rádiók raktáron.

Tel.: 242. Kedvező fizetési feltételek. Tel.: 242.